

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

193. An aliquando sint licita oscula, & tacatus inter vxoratos cum periculo pollutionis? Et pro confirmanda doctrina huius quæstionis adducitur, quod petere debitum cum aperto periculo effusionis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

tionis, non peccare mortaliter, quia tactus ille, licet actu non referatur ad coniugium, satis est cum suapte natura ordinari ad præsens coniugium, sicut contingit in delectatione morosa. Ita ille.

2. Et tandem nouissimè etiam ex Societate Iesv tamquam probabiliorè tenet hanc opinionem Ioannes Præpositus In 3. part. D. Thom. q. 6. de bonis mari. dub. 26. num. 188. vbi sic ait. Petes vtrum coniux possit absque graui peccato seipsum tangere ex voluptate carnali, non referendo ad copulam? Negat Vasquez, asserit Sanchez, cuius sententia videtur probabilior, quia talis contactus exercetur intra limites matrimonij, ètque natura sua idoneus ad copulam licitam, nec ordinatur ad illicitam; ergo nihil per eum committitur repugnans fidei coniugali, aut matrimonij fini, & proinde ex illis capitibus non contrahit malitiam mortalem, quam non potest aliunde contrahere si absit pollutionis periculum. Ita ille. Vnde hanc sententiam, quæ prius pro se solum Sanchez habebat, nunc habet alios tres Patronos, sed tu ne recedas à contraria cum Doctoribus, quos citauit in dicta resolutione, asserentes in tali casu peccatum mortale adesse, nec aliter sentiendum esse puto, quicquid Sanchez Hurtado & alij asserant.

RESOL. CXCI.

An sit peccatum mortale, si coniuges inter se tangant, & osculentur pudenda propter salam voluptatē. Idem est de verbis impudicis, & aspectu partium venerandarum, & amplexibus inhonestis inter coniugatos, modo non sit periculum pollutionis.

Et notatur, quod si aliquis sine interruptione morali multoties osculetur pudenda alicuius feminae, vel pueri, sufficit, vt in confessione dicat, osculatus sum solutam, vel puerum, & non est opus explicare, quod talis tactus, vel osculum fuit in partibus pudendis. Ex part. 3. tract. 4. Ref. 224. alias 225.

Sup. hoc infra lege doctrinam ref. 194. signanter post medium, & si placet vide etiam alias Ref. & 55. eius primæ not. & signanter ex Ref. 196. §. vltim. post mediū, vbi tactus, & supra in Ref. 37. §. Idem.

§. 1. **E**st peccatum mortale à fortiori docet P. Ludanus in 4. dist. 31. quest. 3. art. 2. concl. 6. Syluester ver. debitum coniugale, quest. 7. & ex notoriis Rodriquez in summ. nouissima tom. 1. cap. 129. concl. 111. vbi sic asserit. [Los caídos que se delectan en tactos venereos, no los queriendo ordenar à copula conjugal, pecan mortalmente, aunque Cayetano diga que no, cessando el peligro de polucion, en peto como ordinariamente ay este peligro, no deue ser amittida la opinion de Cayetano, pues de las cosas morales anemos de juzgar, conforme lo que comunemente acaçe, y no anemos de acudir a metaphisicas.] Ita ille.

2. Sed si hæc opinio esset vera, vè coniugatis; igitur contrariam sententiam docent communiter Doctores, etiam tactus, & oscula sint in partibus pudendis, vnde Zanardus ex Dominicanorum familia in directorio Confessor. part. 1. de Sacram. matrim. cap. 41. num. 24. sic ait: Dico non esse peccatum mortale citra periculum pollutionis, quoscumque tactus, oscula, verba impudica, & aspectus partium venerandarum inter coniuges. Sed audiamus Sylium in 2. 2. q. 154. art. 4. concl. 61. Oscula, (ait) tactus & amplexus etiam inhonesti, inter eos adiuuicem si sunt coniugati, excusantur à mortali, quamuis fiant ob delectationē absque intentione copulæ coniugalis; modò non sit periculum pollutionis. Idem docet Filliuc. Societatis Iesv tom. 2. tract. 30. cap. 10. n. 195. vbi sic asserit. Inferitur oscula in partibus inhonestis à fortiori esse peccata mortalia: hæc enim in his

Tom. 1. l.

partibus non sunt nisi ex amore libinoso, & deprauato, & practicè loquendo, semper oscula libidinosa inter non coniugatos. Inter hos autem, etiam non sunt censenda peccata mortalia, tamen increpandi sunt qui hoc faciunt, tanquam operis arguentis animum nimis mollem, & libidini deditum. Ita ille, & ego. Vide etiam Salas in part. 2. tom. 2. & quest. 74. tract. 13. disp. 6. dist. 26. n. 169. Granada etiam in p. 2. contr. 6. tract. 4. disp. 7. n. 4.

3. Ad argumentum verò Rodriquez respondeo, supradicta oscula, & tactus communiter non fieri cum periculo pollutionis, & si tale periculum in aliquibus adesset; illis vt minime possent, vt dictum est. Notandum est tamen hæc obiter, quod si aliquis interruptione morali multoties osculetur pudenda alicuius feminae, vel pueri (ignoscite pudicæ aures) sufficit, vt in confessione dicat, Osculatus sum solutam, vel puerum, & non opus est explicare, quod talis tactus, vel osculum fuit in partibus pudendis; nam est hæc tantum circumstantia aggravans, quæ secundum probabilem opinionem, quam ego teneo, non est necessariò in confessione aperienda.

RESOL. CXCII.

An in aliquibus casibus tactus oscula, &c. sint licita inter coniugatos cum periculo pollutionis? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 216. alias 217.

§. 1. **R**eferam hic tantum verba Michaëlis Zanardi Dominicanici in direct. confess. p. 1. de Sacram. matrim. cap. 21. q. 27. fol. mibi 908. vbi sic asserit. Tactus, & oscula coniugati cum coniuge cum periculo pollutionis, imò cum pollutione quandoque non sunt peccata mortalia. Primò, si pollutio accidat petenti, quia quamuis petens non possit petere oscula cum periculo pollutionis, poterit tamen pati ea, etiam si polluat, quia non dat operam rei illicitæ, & hoc est præter intentionem eius. Secundò, nec etiam in petente, si intenderet copulam; & dum iam ostendit per oscula eam excitare, pollutur propter supradictam rationem. Nec retrò, si fierent ad excitandum amorem, vel ad eum conservandum, & tum propter intentionem sequeretur pollutio. Ita Zanardus, & ante illum Sanchez 10. 3. lib. 9. disp. 45. n. 35. quem etiam sequitur Filliucius tom. 1. tract. 10. part. 1. cap. 9. num. 356.

Sup. hoc in duabus Ref. 199. & infra in Ref. 207. §. Dicendū, ad lin. 6. & in tom. 8. tr. 6. Ref. 20. §. Quarto sexto. in principio.

RESOL. CXCIII.

An aliquando sint licita oscula, & tactus inter uxoras, cum periculo pollutionis?

Et pro confirmanda doctrina huius questionis adducitur, quod petere debitum cum aperto periculo effusionis seminis extra vas naturale, est peccatum mortale.

Et quod si dans operam rei aliquo modo licite, & præcepte, & aduertat, retenta actione, vt possit impedire, tenetur impedire, alioquin mortaliter peccabit. Ex part. 6. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 65.

§. 1. **P**ro parte affirmatiua in 3. part. tract. 4. resolut. 227. adduxi Zanardum Dominicanum, Sanchez & Filliucium Iesuitas: & hanc sententiam ex eadem Societate tanquam probabilem admittit nouissimè Stephanus Bauny in Theolog. Moral. parte 1. tract. 12. quest. 5. vbi sic ait. Hæc opinio si quid habet ponderis, id totum in Doctorum aucto-

Quæ hæc est Ref. antecessa, & in aliis eius annot.

ritatem, qui illam inuenerunt & probauerunt referendum existimo. Sanè quia benigna est, & in coniuges indulgens, si quis eam sibi sequendam crederet, non magnopere repugnabo. Ita Banny. Et idèd, quidam Confessarius excusabat Coniugem, quæ, cum maritus illam osculabatur in pollutionem incidebat: & etiam excusabat ipsum virum, quando osculabatur uxorem ad excitandum amorem, vel ad eum conferuandum, & præter intentionem pollutio sequebatur.

2. Sed hæc opinio displicet Ioanni Præposito in 3. part. D. Thom. quæst. 6. de Sacram. matrimon. dub. 25. num. 186. vbi sic ait. Coniuges, qui actum conjugalem exercere possunt absque graui peccato se mutuo amplecti, tangere, osculari, &c. quamuis hos actus ad copulam non referat: quia tales actus ratione contractus, & status matrimonialis honestantur, & redduntur licite; ac proinde suam malitiam debent aliunde contrahere: non contrahunt autem aliunde, quàm quòd non ordinentur in finem, & proinde solum inuenitur defectus ordinationis in finem, qui solum venialem malitiam continet.

3. Probatur. Coniux ratione contractus matrimonialis habet dominium corporis suæ compartis in ordine ad actum carnalem; & proinde in ordine ad actus natura sua præuios: quo dominio, & vsu dominij non priuatur, eo quòd hic & nunc nolit actum consummatum. Aduerte tamen debere abesse periculum pollutionis & scandalum in alterutra parte.

4. Dices hi actus de se sunt liciti, tantumque contrahunt malitiam venialem propter defectum ordinationis in finem: actus autem licitus & honestus non contrahit mortalem malitiam ex præuisa pollutione, &c. Ergo, &c. Respondeo sepositis opinionibus, quæ versantur circa materiam minoris propositionis, negando eandem minorem quoad actus, de quibus est sermo: nam tactus, oscula, amplexus inter coniuges eatenus licent, quatenus quærentur intra limites matrimonij: & per consequens, in quantum nihil sequitur repugnans fini, & institutioni seminis: sequitur autem aliquid repugnans, si semen extra vas effundatur, neque pollutio in eo casu dici potest solum permilla, cum sequatur ex impetu illius motus carnalis, qui per se intenditur. Confirmatur: petere debitum cum aperto periculo effusionis seminis extra vas naturale est peccatum mortale: ergo etiam actus subordinati contrahent malitiam mortalem, si subit consimile pollutionis periculum. Cum verò frequenter subesse possit in contactibus valde impudicis, hi omnino sunt coniugibus dissuadendi: nisi ordinentur ad copulam, vel saltem ea petatur, quando aduertitur periculum. Vnde videtur minus probandum, quòd ait Sanchez lib. 9. de matrimonio, disp. 45. n. 36. non semper esse mortales tactus exercitos cum periculo pollutionis etiam in petente: id. inquam, minus probatur, cum pollutio eo casu possit vitari petendo actum conjugalem, quem coniugatus potest exercere. Confirmatur, si dans operam rei alioquin licitæ & præceptæ aduertat inde securitatem pollutionem, quam retenta actione possit impedire, teneatur impedire, alioquin mortaliter peccabit: cum ergo coniugatus in nostro casu possit occurrere pollutioni per actum conjugalem, qui non est ei difficilis, teneatur illum exercere: propter quam rationem, per se loquendo, sentio compartem, quæ per modum reddentis eodem actus cum delectatione venerea patitur, vel exercet, teneri actum conjugalem petere, si aduertat in se pollutionis periculum, & nulla circumstantia extrinseca excuset: alioquin pollutionem censendam ei voluntariam, cum eam possit impedire per medium non extraordinarium statui matrimoniali, idque

Sup. hoc in tom. 8. tr. 6. Ref. 20. §. Quæro sextum, post medium, verificatur.

sine magno grauamine, vt suppono. Huc vsque Præpositus. Et Villalobos in summ. tom. 1. tract. 15. diff. 42. num. 1. sic ait. [Los aspectos, tocamientos, y abraços, son licitos entre los casados, y no se llegan a pecado mortal, quando no ay peligro de pollucion, y con los abraços y osculos se intente solo mostrar señal de amor, no seria pecado ninguno, non auiedo el dicho peligro.] Sic ille. Et reuera in his materiis cautè procedendum est, nec habetur laxandæ sunt.

RESOL. CXCIV.

An tactus, oscula, aspectus, & verba impudica sint licita inter coniugatos, etiam si ex illis præuisa sequatur dissolutio, aut membrorum seruitium generationi commotio? Ex part. 3. tract. 4. Resol. 1. alias 226.

§. 1. AD hanc quæstionem ita respondet Sanchez de matrim. tom. 2. lib. 9. disp. 46. n. 41. §. 1. Non existimo esse mortale in coniugatis per tactus, & verba turpia, delectationemque veneream in copula cogitata confurgentem dare causam commotioni membrorum seruitium generationi, & non currere in delectationes præuisas, quamuis inter solutos id esset lethale; nam hoc non est gratæ datum generationis in tali statu, & aliunde ex delectationibus, & spirituum commotionibus in eis vacat culpa mortali. Ita Sanchez, & post illum Salas in part. 2. tom. 2. quæst. 74. tract. 13. disp. 6. §. 1. n. 135. & Villalobos in summa, tom. 1. tract. 15. diff. 42. num. 1. vbi sic asserit. [Los aspectos, tocamientos, y abraços, son licitos entre los casados, y no se llegan a pecado mortal, quando no ay peligro de pollucion, por que el acto a que se ordena, o de donde nace la delectacion, no es pecado entre los casados, si con los abraços y osculos se intente solo mostrar señal de amor, no seria pecado ninguno, non auiedo el dicho, mas si aquellos actos fueren dirigidos solo a deleyte sin animo de llegar a la copula, solo seria pecado venial, y aunque en esto vnieste periculum delectationis, no seria pecado mortal entre casados.] Sic Villalobos, vide supra in resol. 199.

RESOL. CXCIV.

Quidam vir in absentia coniugis sapina balui delectationem de actu coniugis præterito, & etiam futuro, si actu præsens esset, sine tamen aliquo periculo pollutionis: Confessarius obligauit illum ad explicandum numerum prædictarum delectationum, quæ postea à me, an vere in illis delectationibus peccauerit mortaliter?

Et quid, si ex tali delectatione procedat aliqua commotio, & alteratio in partibus pudendis, alique periculo tamen pollutionis?

Et deducitur, quod in viduis esset lethale delectari de copula præterita, quasi tunc esset præsens? Ex part. 2. tr. 17. & Misc. 3. Resol. 36.

§. 1. QVOD sic opinatus est Syluest. verb. delectatio. Sup. 1. num. 2. & Nauar. op. 16. num. 10. quos sequuntur neoterici multi, vt Ioan. Salas in part. 2. tract. 10. diff. 6. §. 1. n. 209. Azor. tom. 1. lib. 4. cap. 6. quæst. 8. Fernandez in suo exco. T. herolog. part. 4. cap. 2. §. 1. num. 6. & nouissimè Rodriguez in summ. tom. 3. cap. 88. num. 7. Probatur, quia de simili-